

הבדיקה אצלה הוא קשה, שצריך להזהר שלא לפגוע בצואר הרחם, ויש לבדוק בבית החיצון וסביב צואר הרחם בעיגול בחורין וסדקין ולא ישר, ויש הבודקים בשכיבה שאז הרחם נופל לפנים, ומועיל הבדיקה בשכיבה בשעת הצורך כמו שנתבאר בסעי' הקודם (קנז).

בדיקה כשקשה לבדוק מחמת כאבים או שפוצעת עצמה

נז. אשה שקשה לה לבדוק והבדיקה גורמת לה כאבים יש להקל שתרטיב את עד הבדיקה במעט מים, [שלא יהיה בזה שיעור של טופח על מנת להטפוח] (קנח). וכ"כ בחוט שני דמותר להרטיב העד קודם הבדיקה, ואח"כ תסחטנו שלא יהא מורגש מים אלא רק לחות (קנט). וכן דעת הגר"ש אלישיב (קנט*). וכן יכולה למרוח באותו מקום [גרתיק] מעט מאד משחת ואזלין כשעה או שעתיים לפני הבדיקה, [באופן שעד שעת הבדיקה תיספג המשחה אך המקום לא יהא יבש], ורצוי שיהיה ואזלין שקוף (קס). ובחוט שני כתב דמותר למשוך באו"מ מעט שמן, אבל לא בכמות שהעד יהיה משומן שאז אין העד קולט את המראה ולא עלתה לה בדיקה, וכן כשמורחת משחה באו"מ אינה יכולה לבדוק כל עוד שיש בעד הבדיקה איזה רושם מהמשחה (קסא). וביסוד המהרה כתב דאשה שפוצעת עצמה ע"י הבדיקות עדיף שתרחץ כמה שעות לפני הבדיקה, כי אז קל יותר לבדוק (קסב). ואם גם באופן זה קשה לה לעשות בדיקה, תשים באו"מ מעט משחת ואזלין, ויכולה למרוח המשחה כמה שעות קודם הבדיקה אפילו במדה מרובה, ובמשך השעות הואזלין נספג בגוף ומיקל את כניסת העד, [קיימות משחות שהן על בסיס מים ללא שומן, כמו משחת "קיי הואי ג'לי", ועדיף להשתמש בהן, ויכולה למרוח מהמשחה הנ"ל גם כמה דקות לפני הבדיקה, ובשעת הצורך אפשר לשים מעט מהמשחה הזו, שאינה שומנית אפילו על עד הבדיקה] (קסג), אם אין לה משחה

מקורות והערות

משחה ולא הרבה כי עלול לכסות הדם, ועיין לקמן הערה קסג.

(קסא) ח"ש עמ' רמט סעי' יג ועמ' תטז סי"ג.

(קסב) יסוה"ט פ"ד סעי' ב בתוספת טהרה,

דאין צריך להסמיק הרחיצה להפס"ט, ובאשה

שהיא רגישה לבדיקות עדיף שתקדים הרחיצה,

כי ע"י הרחיצה נשטף לחות הטבעי של או"מ

ונעשה המקום יבש, וכשיש שהות בין הרחיצה

לבדיקה חוזרת הליחה הטבעית ונוח יותר

לבדיקה - מקורות וביאורים שם (עמ' קמב).

(קסג) יסוה"ט שם ע"פ הוראת הגר"ש ואזנר

שליט"א, ובמקורות וביאורים שם (עמ' קמב).

(קנז) שיעורי שה"ל סי' קפח ס"ג אות ג ד"ה ואופן, ושמעתי מגדולי המורים דאשה שיש לה צניחת רחם תקח קיסם עטוף צמר גפן ותניחנו ע"פ המקור, ואם אין עליו מראה דם הרי היא נקיה.

(קנח) שיעורי שה"ל סי' קצו סעי' ו אות ו ד"ה ובפת"ש, בשם שו"ת מהרש"ם ח"א סי' קמו והובאו דבריו בדרכי תשובה סי' קצו ס"ק נז.

(קנט) ח"ש עמ' רמט סעי' יד ועמ' תטז סי"ד.

(קנט*) תשובת הגריש"א בסוף הספר אות מ.

(קס) שיעורי שה"ל שם, ותשים רק מעט

תרטיב את עד הבדיקה במעט מים, תסחטנו היטב ותבדוק^(קסד). [ובשבת ויו"ט אסור להרטיב את העד ואסור לבדוק בעד רטוב, ועל כן תרטיב מעט את אותו מקום ולאחר מכן תבדוק בעד^(קסה)]. ודעת הגרש"ז^{אוצר החכמה} אויערבאך דאשה שרגילה לבדוק בעד רטוב מותר לה לעשות כן גם בשבת ויו"ט, ואף מותר לה להתז מעט מים על העד לשם כך^(קסז).

ודעת הגרי"ש אלישיב דאין למרוח משחות באו"מ או על העד, לפני הבדיקה, ואף משחה שקופה [כמשחת "קיי הואי ג'לי" שהיא על בסיס מים], וכ"ש שלא למרוח משחת "ואולין", דמראה הדם יכול להשתנות עי"ז^(קסט).

בדיקה כשיש טבעת ברחם

נ"ת. אשה שהתקינה לה הרופאים טבעת בצואר הרחם [ע"פ הוראת חכם] ואינה יכולה להוציא הטבעת מרחמה אלא ע"י רופא, מותרת לעשות בדיקות להפסק מזהרה וז' נקיים בזמן שהטבעת בגופה, כיון שהטבעת קבועה בעומק, ואמנם אם התקינה הטבעת מבפנים, באופן שהאשה עצמה יכולה להכניס ולהוציא את הטבעת, אין לה לעשות שום בדיקה עד שתוציא את הטבעת - חוט שני^(קסח). וכ"כ במנחת יצחק^(קסט).

הוציא את הטבעת

הוציא את הטבעת

מקורות והערות

והע' ט' י' דמותר לבדוק בעד רטוב בשבת ויו"ט, כמו שמבואר בס' שמירת שבת כהלכתה פי"ד סל"ג והע' צ"ד דאין המים נסחטים, ואין משום איסור ליכון בהתזת מעט המים שהיא מתיזה על הבגד הנקי כיון שהוא דרך לכלוך, עי' סי' שב סעי' ט ברמ"א ובמ"ב ס"ק מח.

(קסז) ספר משמרת הטהרה פרק י סעי' כד והע' 49. ואם מוכרחה להשתמש במשחה תמרחנה זמן רב לפני הבדיקה באופן שתיספג עד זמן הבדיקה. ועי' גם בתשובת הגרי"ש אלישיב בסוף הספר אות מ דלמרוח משחה על העד אסור בכל גוונא.

(קסח) ח"ש עמ' רנג סעי' ד ועמ' תיז ס"ד, כיון דבבדיקת הפסק טהרה צריך שיהיה בירור גמור שאין כאן דם.

(קסט) מנח"י ליקוטי תשובות סי' פד.

הביא מקור לכך מפ"ק דנדה י' ע"ב, דבנות ישראל משהגיעו לפרקן הרי הן בחזקת טומאה ונשים בודקות אותן, רבי יהודה אומר אין בודקין אותן ביד מפני שמעוותות אותן, אלא סכות אותן בשמן מבפנים ומקנחות אותן מבחוץ והן נבדקות מאליהן, ומוכח שהשמן אינו מקלקל כ"כ את מראה הדם. (ועי' גם בס' מראה כהן עמ' מה הע' כה בשם הגר"ש ואזנר שאפשר להקל להניח מעט מאד "ואזלין" על גבי העד).

(קסד) יסוה"ט שם ע"פ המהרש"ם (הנ"ל הערה קנח), ואם נמצא על העד שאלה, עליה לומר לחכם, שבדקה בעד לח, כי פעמים ע"י לחותו מתפשט טיפת הדם ומשתנה מראהו - מקורות וביאורים שם, (עמ' קמב) ד"ה תרטיב.

(קסה) יסוה"ט שם.

(קסו) ספר אהל שרה ח"א פרק א' סעי' ד